

संस्कृत
व्याकरण
अधु-निबन्धावलि
संस्कृत साहित्य
का इतिहास

परमानन्द गुप्त

संस्कृत

विषयानुक्रमणिका

1. संस्कृत व्याकरण (1—32)

प्रथम अध्याय

तिङन्त प्रकरण

द्वितीय अध्याय

अशुद्धि-संशोधन

2. लघु निबन्धावली (B-1—B-52)

1. सङ्घे शक्तिः कलौ युगे	...	...	...	1
2. वीरभोग्या वसुन्धरा अथवा प्रायेण हि नरेन्द्रश्रीः सोत्साहैरेव भुज्यते	...	...	...	2
3. अस्माकं देशः अथवा भारतवर्षस्य महत्त्वम्	...	...	...	3
4. जननी जन्मभूमिश्च स्वर्गादपि गरीयसी	...	...	...	4
5. बुद्धिर्यस्य बलं तस्य	...	...	...	5
6. विद्वान् सर्वत्र पूज्यते अथवा विद्याधनं सर्वधनप्रधानम्	...	...	...	7
7. शरीरमाद्यं खलु धर्मसाधनम् अथवा धर्मार्थकाममोक्षाणामारोग्यं मूलमुत्तमम्	...	...	...	8
8. परोपकाराय सतां विभूतयः	...	...	...	9
9. सत्सङ्गतिः कथय किं न करोति पुंसाम्	...	...	...	10
10. सत्यं जयते नानृतम् अथवा न हि सत्यात्परो धर्मः	...	...	...	11
11. वेदानां महत्त्वम्	...	...	...	12
12. रामायणम्	...	...	...	13
13. महाभारतम्	...	...	...	14
14. श्रीमद्भगवद्गीता	...	...	...	16
15. महाकविः कालिदासः	...	...	...	17
16. बाणोच्छिष्टं जगत्सर्वम्	...	...	...	18
17. संस्कृतस्य अभ्युदयोपायाः	...	...	...	19
18. संस्कृतभाषायाः महत्त्वम्	...	...	...	20
19. भारतीया संस्कृतिः	...	...	...	21
20. विज्ञानस्य चमत्काराः	...	...	...	22
21. कुरुक्षेत्रम्	...	...	...	23
22. ग्रामोद्धारः	...	...	...	24
23. मम महाविद्यालयः	...	...	...	26
24. धर्मो रक्षति रक्षितः	...	...	...	26
	...	...	...	27

25. भरविन्दः	...	...	...	29
26. रघुवंशम्	...	...	...	30
27. उपमा कालिदासस्य	...	...	...	31
28. श्री मुरारजीवो देसाई	...	...	...	32
29. वर्षाकालः	...	...	...	33
30. तत्र रम्या शकुन्तला	...	...	...	34
31. काव्यस्वरूपम्	...	...	...	35
32. क्रीडा-प्रतियोगिता	...	...	...	36
✓ 33. मम प्रियः कविः (वाल्मीकिः)	...	...	...	36
34. होलिका-पर्व	...	...	...	37
35. दीपावली	...	...	...	38
36. स्वातन्त्र्य-दिवसोत्सवः	...	...	...	38
37. मम महत्वाकांक्षा	...	...	...	39
38. वाद-विवाद-प्रतियोगिता	...	...	...	40
39. श्रीमवर्णनम्	...	...	...	41
40. वाष्पयान-दुर्घटना	...	...	...	42
41. लघूद्योग-प्रदर्शनी	...	...	...	43
42. विजयादशमी	...	...	...	44
43. भारतस्य राजधानी	...	...	...	44
44. पर्वत-यात्रा	...	...	...	45
45. मम प्रियं मित्रम्	...	...	...	46
46. छात्रजीवनम्	...	...	...	47
47. ऋते ज्ञानान्न मुक्तिः	...	...	...	47
48. स्त्री-शिक्षा	...	...	...	48
49. सहशिक्षा	...	...	...	49
50. ग्राम्यजीवनम्	...	...	...	50
51. इन्दिरा गांधी	...	...	...	51

3. संस्कृत साहित्य का इतिहास (B-53—B-164)

प्रस्तावना	...	...	...	55
1. बाल्मीकि रामायण ✓	...	...	...	67
2. महाभारत ✓	...	...	...	76
3. अश्वघोष, भास, कालिदास, शुद्रक तथा भवभूति... ✓	...	...	...	87
4. भारवि तथा माघ ✓	...	...	...	132
5. गद्य काव्य ✓	...	...	...	139
6. कथा-साहित्य ✓	...	...	...	157